

Mercator, d. d., so Todorčiču podarili

Za več kot polovico Mercatorja, d. d., bo g. Todorčič plačal samo 240 milijonov evrov, za odkup preostalih delnic pa največ 451 milijonov evrov. Za ta sovražni prevzem se bo Agrokor, d. d., dodatno zadolžil pri EBRD in drugih. Morda se bodo celo dokapitalizirali.

Prezadolženi Agrokor, d. d., bo moral nekje vzeti denar za vračilo kreditov. Iz dobička Mercatorja bo to težko, saj za zdaj posluje z izgubo. Agrokor, d. d., dosega simbolični minimalni dobiček. Todorčič bo zato moral odpustiti veliko sodelavcev strokovnih služb Mercatorja. Povečal pa bo obremenitve svojih strokovnjakov. Verjetno bo ukinjal nedonosne poslovalnice Mercatorja. Ker je v Mercatorju glede na promet v primerjavi s konkurenco nadpovprečno število zaposlenih, bo moral zmanjšati zaposlenost in povečati obremenitve oziroma izkoriščanje preostalih mezdnih delavcev. Gospod Todorčič bo moral podaljšati plačilne roke tudi slovenskim dobaviteljem s sedanjih 90 na 197 dni, da bodo tudi slovenski dobavitelji obravnavani enako kot sedanji dobavitelji Agrokorja na Hrvaškem. Prodajal bo verjetno več Mercatorjevih nepremičnin.

Pogodbe, ki jo je Todorčič podpisal z upravo Mercatorja, d. d., kljub dobri volji ne bo mogel spoštovati.

Če vse ukrepe obravnavamo skupno, potem je vsaj meni jasno, da bo indirektno celotno kupnino plačalo 24.000 zaposlenih v poslovnem sistemu Mercator ter slovenski dobavitelji. Kupnino bodo posredno plačevali slovenski davkoplačevalci, ki bodo morali vzdrževati nov val nezaposlenih na račun javnih sredstev. Skratka slovenski lastniki so se odločili, da poslovni sistem podarijo Ivici Todorčiču.

Mojih predlogov, ki sem jih objavil v časopisu Delo, glede vrnitve kontrolnega deleža kapitala zaposlenim, politiki, sindikalisti in prodajalci sploh nočejo obravnavati. Ves družbeni kapital so v štiridesetih letih ustvarili samo zaposleni.

Po poddržavljenju so samo zaposleni kapital v Mercatorju povečali za petkrat. Politiki, ki vladajo v Sloveniji zadnjih triindvajset let, so roparji tistih, ki delajo, ustvarjajo in varčujejo. Nagrajujejo pa tiste, ki delajo slabo, ki ne vlagajo kapitala v podjetja in slabo upravljajo podjetja.

V devetdesetih letih sem uspešno izpeljal 160 prevzemov podjetij s strani zaposlenih. Razpolagam s potrebnim znanjem. Večkrat sem predlagal voditeljicam sindikatov, da jim predstavim mogoče rešitve. Sindikalistki v Mercatorju pa nista hoteli organizirati posvetovanj svojih članov glede brezplačne vrnitve kontrolnega deleža zaposlenim oziroma denacionalizacije družbene lastnine na podlagi predloga zakona o partnerskih družbah in kapitalnem varčevanju, ki smo ga dorekli v Slovenskem razvojnem svetu.

Na podlagi sedaj veljavnih predpisov bi lahko zaposleni in dobavitelji celo odkupili poslovni sistem Mercator, d. d. Nakup Mercatorja je mogoče izpeljati po ceni 240 milijonov evrov oziroma največ 451 milijonov evrov za korist dolgoročnih slovenskih solastnikov. Mercator lahko najame pri EBRD dolgoročni zelo ugoden kredit v vrednosti 170 milijonov evrov in s tem kapitalom odkupi delnice konzorcija prodajalcev za sklad lastnih delnic. Pravno osnovo za tak odkup ima zato, ker razpolaga z okoli 170 milijonov evrov rezerv iz dobička. Konzorcij prodajalcev večinskega deleža kapitala bi tako lahko kupnino v višini 140 milijonov evrov dobil zelo hitro in ne bi čakali eno leto.

Zaposleni bi lahko ustanovili skupno s slovenskimi dobavitelji družbo pooblaščenko, tako da bi prek nje trajno kontrolirali več kot 51 % delnic Mercatorja. Vseh zaposlenih je 24.000. Vsi skupaj bi lahko prek pooblaščenke pridobili pri EBRD med 150 do 200 milijonov evrov dolgoročnega ugodnega kredita in s tem kapitalom dokapitalizirali Mercator, d. d. V povprečju bi se vsak zapos-

leni zadolžil za od 6000 do 8000 evrov. Če bi se odpovedali regresu in še majhnemu delu plače, bi kredit lahko varno odplačali. Zaposleni naj bi delnice plačali največ po polovični ceni, to je okoli 60 evrov za delnico. Zato pa bi se zavezali, da zunanjim delničarjem izplačujejo prednostno dividendo. Ker bi postali zaposleni svobodni lastniki podjetja, bi tako, kot to uspeva drugim slovenskim partnerskim podjetjem, zopet ustvarjali dobiček in bi z njim odplačali kredit. Že samo zato, ker bi Mercator prevzeli zaposleni, za katere se ve, da so najboljši lastniki slovenskih podjetij, bi cena delnic porasla.

V roku treh let bi morali delež lastnih delnic zmanjšati na 10 % osnovnega kapitala. S prodajo delnic finančno in poslovno uspešnega podjetja bi lahko veliko zaslužili in hitro odplačali kredite.

Dolgoročni slovenski dobavitelji bi lahko najeli kredit v vrednosti 100 ali 200 milijonov evrov prav tako pri EBRD in s kapitalom prek pooblaščenke dokapitalizirali Mercator, d. d. Ustanovitelji pooblaščenke bi lahko povabili sedanje manjšinske solastnike Mercatorja, da svoje delnice vložijo v pooblaščenko. Tako bi lažje dosegli kontrolni delež kapitala. Pooblaščenko in prek nje Mercator bi lahko skupno soupravljali avtonomno zaposleni in dolgoročni dobavitelji v svoje in zadovoljstvo nas potrošnikov.

V vsakem primeru bodo kupnino za Mercator dejansko plačali zaposleni in dobavitelji. To jim ne uide. Če bi sami kupili svoje podjetje, bi postali sami svobodni lastniki podjetja. Če bo obveljala prevzemna pogodba z Agrokorjem, pa bodo sicer vse breme kupnine nosili zaposleni in dobavitelji, toda lastnik bo Agrokor, d. d. Po teoriji se 80 % sovražnih prevzemov konča kot ekonomska polomija. Dodatno nepotrebno prevzemno breme lahko pokoplje oba sistema. Gre za trgovsko zrelo panogo, kjer je konkurenca huda

Page: 16

Reach: 355000

Country: SLOVENIA

Size: 400 cm2

2 / 2

in ni mogoče ustvariti velikih dobičkov.

Prava rešitev za oba, Agrokor, d.d., in Mercator, d.d., bi lahko bila združitev in soupravljanje obeh poslovnih sistemov. Dobra rešitev bi lahko bila združevanje nabavne funkcije in dogovor glede širitve prodajne mreže na nove trge. **Prof. dr. Gojko Stanič, pravnik in politolog, Ljubljana**